

EUROOPA KODANIKUALGATUSE KOOSTAMINE: VEEBISEMINARIDE KOKKUVÖTE

Selles dokumendis on loetletud Euroopa kodanikualgatuse foorumi veebiseminaride käigus esitatud peamised soovitusel Euroopa kodanikualgatuse koostamise kohta. Soovitused on rühmitatud teemade kaupa ja pärinevad järgmisest kahest veebiseminarist:

- [Veebiseminar „Õigusnõustamine Euroopa kodanikualgatuse koostamisel“, 2019](#)
- [Veebiseminar „Õigusnõustamine Euroopa kodanikualgatuse koostamisel“, 2020](#)

Peamised põhimõtted

1. ELi õigust saab muuta ainult õigusaktiga. Seega peaksid korraldajad mõtlema algatuse koostamise ajal rohkem juristi kui aktivistina.
2. Korraldajad peavad täpselt teadma, mida nad soovivad oma algatusega saavutada, ja nad peavad seda projektis väga selgelt väljendama. Nad peaksid olema dokumendi õiguslikul koostamisel väga täpsed ja vältima liiga üldisi pealkirju või teemasid.
3. Viited ELi aluslepingute artiklitele olenevad alati korraldajate kavandatud tegevusvaldkonnast. Korraldajad peavad veenduma, et nende algatuses mainitakse poliitikavaldkonda, milles nad muudatusi soovivad. See aitab neil osutada vastavatele õigusnormidele.
4. Korraldajad peavad oma algatuses märkima, mida nad Euroopa Komisjonilt täpselt soovivad. Tuleb mõista, milliseid meetmeid nad paluvad Euroopa Komisjonil nende algatuse põhjal võtta.

Täiendavad olulised punktid

ELi pädevus

- Korraldajad peavad võtma arvesse ELi pädevust. Selleks peaksid korraldajad 1) võtma arvesse valdkonda (nt sotsiaalküsimused, keskkond, töajud, maksustamine), 2) mõistma, kes on selles valdkonnas pädev (EL või liikmesriigid), ja 3) aru saama, millise ELi pädevusega on tegemist (kui see on olemas).
- Korraldajad võiksid teha ettepaneku üksnes ELi õiguse minimaalseks muutmiseks. Sel juhul saavad korraldajad Euroopa Komisjonile väita, et nad soovivad ainult väikest seadusandlikku muudatust, millest võib olla abi.

Euroopa kodanikualgatuse foorumi jaotis „Küsi nõu“

- Teenuse „Küsi nõu“ õigusspetsialistide eesmärk on tagada, et algatuse esitatud taotlus on piisavalt selge ja hästi struktureeritud. See annab registreerimisprotsessi läbimiseks parima võimaluse.
- Teenuse „Küsi nõu“ rühm aitab veenduda, et algatuse projekti tekst vastab õiguslikele nõuetele, kuid ei kommenteeri selle sisu.

Viited õigusnormidele

- Alati on kasulik osutada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 289 ja 294, kuna need annavad komisjonile volituse teha õigusaktide ettepanekuid. Muudele artiklitele osutamine on olnud valdkonnast, milles korraldajad soovivad, et seadusandlikke meetmeid võetaks. Võib olla kasulik osutada mitmele eri artiklile.
- Kui korraldajad osutavad aluslepingute artiklitele, siis peaksid nad oma valikut (näiteks lisas) põhjendama. Nii on Euroopa Komisjonil lihtsam registreeringut hinnata.
- Euroopa Komisjonil on võimalik algatusi registreerida isegi juhul, kui korraldajad ei ole osutanud õigetele sätetele.
- Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 288 on alati hea lähtepunkt õigusakti mõistmiseks.

Praktiline teave Euroopa kodanikualgatuse esitamiseks

- Algatuse esitamisel tuleb lisada järgmine teave: algatuse keel, pealkiri ja eesmärgid ning kavandatud meetme jaoks asjakohaseks peetavad ELi aluslepingute sätted (artikkel või üldine viide).
- Kui teema on väga tehniline, siis võib olla otstarbekas täpsustada algatuse eesmärgid lisas.
- Korraldajad võivad kaaluda, kas koostada algatuse pealkirjast nii lühi- kui ka pikk versioon.

Kuidas see kõik toimib?

- Algatuse elluviimiseks võib kooskõlas liikmesriigi õigusega luua juriidilise isiku. See üksus hakkaks algatust juhtima.
- Kui korraldajad taotleavad algatuse registreerimist, siis hindab Euroopa Komisjon, kas selle taotlusega nõustutakse. Euroopa Komisjon esitab vastuse kahe kuu jooksul.
- Komisjon võib ka otsustada algatuse osaliselt registreerida.
- Komisjon esitab algatuse sisu tõlke.
- Korraldajate kõige sagedamini esinevad vead on järgmised: 1) nad esitavad oma taotluses liiga mitu erinevat teemat. Oluline on mitte lisada ühte algatusse liiga mitu erinevat ideed; 2) nad ei ole teadlikud ELi pädevusest. Korraldajad peavad veenduma, et ELil on ka tegelikult õigus nende taotluse valdkonnas õigusakte vastu võtta; 3) nad ei kontrolli, kas komisjonil on volitus teha õigusakti ettepanek selles konkreetses küsimuses, mida kavandatud algatusega proovitakse lahendada.